

M.A. (PREVIOUS) DEGREE [CBCSS] EXAMINATION, APRIL/MAY 2020

(PVT/SDE)

M.A. Sanskrit Sahitya—Second Semester

SKT 2C 08—DRAMATURGY

(2019 Admissions)

Part A

	DD		MM		YEAR						
Date of Examination :	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	FN/AN
	Time : 15 Minutes					Total No. of Questions : 20					

INSTRUCTIONS TO THE CANDIDATE

1. This Question Paper carries Multiple Choice Questions from 1 to 20.
2. Immediately after the commencement of the examination, the candidate should check that the question paper supplied to him/her contains all the 20 questions in serial order.
3. Write the Name, Register Number and the Date of Examination in the space provided.
4. Each question is provided with choices (A), (B) and (C) having one correct answer. Choose the correct answer and enter it in the main answer book.
5. Candidate should handover this Question paper to the invigilator after 15 minutes and before receiving the question paper for Part B Examination.

SKT 2C 08—DRAMATURGY

Part A

Multiple Choice Questions :

1. भरतेन विरचितम् अलङ्कारशास्त्रग्रन्थं _____ ?
 (A) दशरूपकम् (B) नाट्यशास्त्रम्
 (C) ध्वन्यालोकम्
2. नाट्यशास्त्रे कति अध्यायाः सन्ति ?
 (A) ३७ (B) ३६
 (C) ३५
3. धर्मीति—स्मृताः ?
 (A) द्विविधा (B) चतुर्विधा
 (C) पञ्चविधा
4. स्वराः कतिविधाः ?
 (A) पञ्चविधा (B) षट्त्रिंशद्विधा
 (C) सप्तविधा
5. शृङ्गारो _____ देवत्यो ?
 (A) शिवः (B) विष्णुः
 (C) यमः
6. रतेः लक्षणं किम् ?
 (A) मनोनुकूलार्थे मनसः प्रणयितं (B) वागादिवक्तृशैतोविकासो
 (C) विस्फारश्वेतसो यस्तु स

7. हास्य लक्षणं किम् ?
- (A) मनोनुकूलार्थे मनसः प्रणयितं (B) वागादिवकृतैश्चेतोविकासो
(C) इष्टनादिभिश्चेतो वैकल्यं
8. क्रोधस्य लक्षणमस्ति ?
- (A) प्रतिकूलेषु तैक्षणस्यावबोधः (B) वागादिवकृतैश्चेतोविकासो
(C) विस्फारश्चेतसो यस्तु स
9. रमस्य कति भेदाः ?
- (A) अष्ट (B) नव
(C) दशा
10. हास्यस्य स्थायीभावः अस्ति _____ ?
- (A) हासः (B) क्रोधः
(C) शोकः
11. रौद्रस्य स्थायीभावः अस्ति _____ ?
- (A) हासः (B) क्रोधः
(C) शोकः
12. भयानकरस्य स्थायीभावः अस्ति _____ ?
- (A) भयः (B) क्रोधः
(C) शोकः
13. वीरस्य वर्णं किम् ?
- (A) शुक्लः (B) कृष्णः
(C) सुवर्णवत्

14. अद्भुतस्य वर्ण किम् ?

(A) शुक्लः

(B) कृष्णः

(C) सुवर्णवत्

15. नाटके अर्थप्रकृतयः कति ?

(A) तिस्रः

(B) पञ्च

(C) सप्त

16. शुङ्गारस्य गुणो भवति ?

(A) माधुर्यं

(B) सुकुमारता

(C) उदारत्वं

17. वीथी किम् ?

(A) वृत्ति

(B) सन्धि

(C) रूपकम्

18. धनञ्जयस्य अलङ्कारशास्त्रग्रन्थस्य नाम किम् ?

(A) नाट्यशास्त्रं

(B) ध्वन्यालोकं

(C) दशरूपकं

19. नाट्यशास्त्रं प्रवक्ष्यामि ————— यदुदाहृतम् ?

(A) ब्रह्मणा

(B) विष्णुना

(C) भरतेन

20. नाट्ये रसाः कुत्र स्वीकृतम् ?

(A) ऋग्वेदात्

(B) अथर्ववेदात्

(C) यजुर्वेदात्

M.A. (PREVIOUS) DEGREE [CBCSS] EXAMINATION, APRIL/MAY 2020

(PVT/SDE)

M.A. Sanskrit Sahitya—Second Semester

SKT 2C 08—DRAMATURGY

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

Part B

*Natyasastra chapter VI with Abhinavabharati and Dasarupaka chapters I and II.
Answers should be written in Sanskrit using Devanagari script.*

Part II. Write short note on any *three* :

त्रयाणां लघुटिप्पणीः लिखत :

- 1 किं नाम निरुक्तम् ।
- 2 आतोदयं कतिविधम् । कानि ।
- 3 स्थायीभावाः के ।
- 4 का नाम निरुक्तम् ।
- 5 आतोदयस्य भेदान् लिखत ।

(3 × 2 = 6 weightage)

II. Write short essays on any *three* :

त्रयाणां लघूपन्यासं लिखत :

- 6 वीररसस्वरूपं विशदयत ।
- 7 रसविषये साधारणीकरणस्य प्राधान्यं विशदयत ।
- 8 रससूत्रविषये उत्पत्तिवादमुपन्यस्यत ।
- 9 न हि रसादृते कश्चिदर्थः प्रवर्तते विशदयत ।
- 10 शान्तरसमधिकृत्य उपपादयत ।

(3 × 3 = 9 weightage)

Turn over

III. Write an essay on any *one* :

एकमधिकृत्य उपन्यस्यत :

11 नाट्यसंग्रहं नाट्यशास्त्रानुसारेण विशदयत ।

अथवा

12 रसविधानं नामतो निर्दिश्य तदपसरणोपायान् उपपादयत ।

(1 × 5 = 5 weightage)

Part II

I. Write short note on any *one* of the following :

एकं लघुटिप्पणीं लिखत :

13 अर्थप्रकृतयः काः ।

14 दशरूपकाणां नामानि लिखत ।

(1 × 2 = 2 weightage)

II. Write short essay on any *one* of the following :

एकमधिकृत्य लघूपन्यासं लिखत :

15 अवस्थाः काः । विशदयत ।

16 नायकस्वभावान् विशदयत ।

(1 × 3 = 3 weightage)

III. Write an essay on any *one* of the following :

एकमधिकृत्य उपन्यस्यत :

17 सन्धयः के । प्रतिपादयत ।

अथवा

18 नायिकाभेदान् सोदाहरणं लिखत ।

(1 × 5 = 5 weightage)

M.A. (PREVIOUS) DEGREE [CBCSS] EXAMINATION, APRIL/MAY 2020
(PVT/SDE)

M.A. Sanskrit Sahitya—Second Semester
SKT 2C 07—NYAYA AND VYAKARANA—II
(2019 Admissions)

Part A

	DD	MM	YEAR		
Date of Examination :	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	FN/AN
Time : 15 Minutes	Total No. of Questions : 20				

INSTRUCTIONS TO THE CANDIDATE

1. This Question Paper carries Multiple Choice Questions from 1 to 20.
2. Immediately after the commencement of the examination, the candidate should check that the question paper supplied to him/her contains all the 20 questions in serial order.
3. Write the Name, Register Number and the Date of Examination in the space provided.
4. Each question is provided with choices having one correct answer. Choose the correct answer and write it in the main answer book.
5. Candidate should handover this Question paper to the invigilator after 15 minutes and before receiving the question paper for Part B Examination.

SKT 2C 07—NYAYA AND VYAKARANA—II

Part A

Multiple Choice Questions :

1. न्यायदर्शनस्य प्रमाणग्रन्थमस्ति _____ ?

(न्यायसूत्रं, न्यायकुसुमाञ्जलिः, कारिकावली)

2. तर्कसंग्रहस्य कर्ता कः ?

(जयन्तभट्टः, नारायणभट्टः, अन्नभट्टः)

3. न्यायालंकारः कस्य ग्रन्थः भवति ?

(वात्स्यायनस्य, श्रीकण्ठस्य, वररुचेः)

4. कारिकावली कस्य ग्रन्थः भवति ?

(विश्वनाथपण्डितस्य, वात्स्यायनस्य, वाचस्पतिमिश्रस्य)

5. समानतन्त्रमिति किम् ?

(न्यायदर्शनं, योगदर्शनं, सांख्यदर्शनं)

6. गौतमः कः ?

(न्यायसूत्रकारः, योगसूत्रकारः, ब्रह्मसूत्रकारः)

7. एकादशेहनि _____ नाम कुर्यात् ?

(माता, पिता, जाया)

8. तत्समानार्थकपदान्तरेण तदर्थकथनं किम् ?

(शक्तिग्रहः, विवरणं, व्याख्यानं)

9. यत्रावयवशक्तिरनपेक्षया समुदायशक्त्या बुध्यते तत् _____ ?
(योगरूढं, रूढं, यौगिकरूढं)
10. शाब्दबोधे कारणं कतिविधम् ?
(त्रिविधं, चतुर्विधं, द्विविधं)
11. वक्तुरिच्छा तु किं परिकीर्तितम् ?
(आकांक्षा, योग्यता, तात्पर्यं)
12. महाभाष्यस्य कर्ता कः ?
(पाणिनिः, पतञ्जलिः, वररुचिः)
13. पतञ्जलिना विरचितः व्याकरणग्रन्थः कः ?
(महाभाष्यं, अष्टाध्यायी, लघु सिद्धान्तकौमुदी)
14. माहेश्वरसूत्राणि कति विधम् ?
(१३, १४, १५)
15. वार्तिककारः कः ?
(कात्यायनः, पाणिनिः, पतञ्जलिः)
16. वैयाकरणानां मते शब्दः कतिविधाः ?
(त्रिविधाः, द्विविधाः, चतुर्विधाः)
17. "रक्षोहागमलध्वसन्देहाः प्रयोजनम्" इति केनोक्तम् ?
(पाणिनिना, भट्टोजिदीक्षितेन, पतञ्जलिना)

18. शब्दः ————— भवति ।

(लक्ष्यः, लक्षणं, लक्ष्यलक्षणं)

19. नामाख्यातोपसर्गनिपातानि ————— ?

(पदजातानि, माहेश्वरसूत्राणि, व्याकरणप्रयोजनानि)

20. सूत्रं नाम किम् ?

(लक्षणम्, लक्ष्यः, पदसमूहः)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

III. Write an essay on any *one* :

एकमधिकृत्य उपन्यस्यत :

9 शक्तिग्रहोपायानधिकृत्य यथाग्रन्थं विशदयत ।

10 वाक्यार्थज्ञानहेतवः के । विशदयत ।

(1 × 5 = 5 weightage)

Part II

IV. Answer in one *or* two sentences of any *two* :

वाक्येन वाक्यद्वयाभ्यां वा द्वौ उत्तरयत :

11 असन्बद्धेहो नाम प्रयोजनं विशदयत ।

12 कूपखनकन्यायः ।

13 व्याख्यानतो विशेषप्रतिपत्तिः । विशदयत ।

14 मङ्गलार्थः । किम् ।

(2 × 2 = 4 weightage)

V. Write short essays on any *two* :

द्वयोः लघूपन्यासं लिखत :

15 व्याकरणाध्ययनस्य मुख्यानि पञ्च प्रयोजनानि ।

16 सिद्धे शब्दार्थसम्बन्धे । व्याख्यात ।

17 शब्दो नाम कः । उपपादयत ।

18 सन्ति अप्रयुक्ताः विमृशत ।

(2 × 3 = 6 weightage)

VI. Write essays on any *one* of the following :

एकमधिकृत्य उपन्यस्यत :

19 व्याकरणाध्ययनस्य चतुर्दश अमुख्यप्रयोजनानि कानि ।

20 महाभाष्यस्य वैशिष्ट्यं सोदाहरणं प्रतिपादयत ।

(1 × 5 = 5 weightage)

M.A. (PREVIOUS) DEGREE [CBCSS] EXAMINATION, APRIL/MAY 2020

(PVT/SDE)

M.A. Sanskrit Sahitya—Second Semester
SKT 2C 07—NYAYA AND VYAKARANA—II
(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

Part B

1. Nyayasiddhantamuktavali of Visvanathapancanana (Sabdakhanda only)
2. Mahabhasya of Patanjali Paspasahnika only

Answers should be written in Sanskrit using, Devanagari script.

Part I

- I. Answer in one or two sentences of any two :

वाक्येन वाक्यद्वयाभ्यां वा द्वौ उत्तरयत :

- 1 का नाम लक्षितलक्षणा ।
- 2 अहिनकुलम् इत्यत्र कथं शाब्दबोधः ।
- 3 किन्तु कृतौ शक्तिर्लाघवात् ।
- 4 का नाम आसतिः ।

(2 × 2 = 4 weightage)

- II. Write short essays any two :

द्वयोः लघूपन्यासं लिखत :

- 5 पदभेदान् यथाग्रन्थं विशदयत ।
- 6 समासे न क्वापि शक्तिः । समर्थयत ।
- 7 जातौ वा व्यक्तौ वा शक्तिग्रहः इति तार्किकमतेन विशदयत ।
- 8 शाब्दबोधस्वरूपं विवृणुत ।

(2 × 3 = 6 weightage)

Turn over

SKT 2C 06—POST DHVANI POETICS—I

Part A

Multiple Choice Questions :

1. अलङ्कारानुसारिणि इत्यस्य कर्ता ?

(वामन, भामह, रुय्यक)

2. क्वचिदभिन्नार्थत्वं ————— प्रभेदः।

(यमकस्य, वक्रोक्तिः, उपमेयोपमा)

3. ————— अपि भावालंकारो द्विधोक्तः ।

(रुद्धटेन, रुय्यकेन, मम्मटेन)

4. वक्रोक्तिजिवितकारः पुनर्वैदग्ध्यभङ्गीभणितस्वभावां बहुविधां—एव प्राधान्यात्काव्यजीवितं उक्तवान् ।

(गुणं, वक्रोक्तिं, रीति)

5. द्वयोः पर्यायेण तस्मिन् ————— ।

(उपमेयोपमा, यमकम्, अनन्वय)

6. आरोप्यमाणस्य प्रकृतोपयोगित्वे ————— ।

(अनन्वयः, परिणामः, उपमेयोपमा)

7. तीत्वां भूतेशमौलिस्रजममरघुनीमात्मनासौ तृतीयः - इति कस्यालङ्कारस्य उदाहरणम् ?

(समानाधिकरण्यः, वेद्यधिकरण्यः, अनन्वयः)

8. सदेहालङ्कारः कति विधा ?

(२, ३, ८)

9. संदेहालङ्कारस्य भेदः ?

(भ्रान्तिमान्, निश्चयान्तः, वैयधिकरण्यः)

10. _____ यत्र संशय उपक्रमो निश्चये पर्यवसानम् ।

(शुद्धो, निश्चयगर्भो, निश्चयान्तो)

11. वाक्यार्थगतत्वेन सामान्यस्य वाक्यद्वये पृथङ्निर्देशे _____ ।

(प्रतिवस्तूपमा, निर्दर्शना, यमकम्)

12. संभवद्वस्तुसंबन्धा इति कस्यालङ्कारस्य भेदः ?

(निर्दर्शना, सहोक्तिः, विनोक्तिः)

13. भेदप्राधान्ये उपमानादुपमेयस्याधिक्ये विपर्यये वा _____ ।

(व्यतिरेकः, सहोक्तिः, विनोक्तिः)

14. अभेदाध्यवसाभिरूपा इति कस्यालङ्कारस्य भेदः ?

(व्यतिरेकः, विनोक्तिः, सहोक्तिः)

15. विशेषणसाभिप्रायत्वं _____ ।

(सहोक्तिः, परिकरः, विनोक्तिः)

16. इयं च विशेषोक्तिवदुक्तानुक्तनिमित्तभेदाद् द्विविधैव—कस्यालङ्कारम् ?

(विभावना, संकरः, व्यतिरेकः)

17. उक्तनिमिता—कस्यालङ्कारस्य भेदः ?

((विभावना, संकरः, अर्थापत्तिः))

18. दण्डापूपिकयार्थान्तरापतनं _____ ।

(अर्थापत्तिः, विशेषोक्तिः, विभावना)

19. प्राकरणिकस्यार्थापतनं—कस्यालङ्कारस्य भेदः ?

(वक्रोक्तिः, विभावना, अर्थापत्तिः)

20. क्षीरनीरन्यायेन तु _____ ।

(संकरः, संसृष्टिः, परिकरः)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

M.A. (PREVIOUS) DEGREE [CBCSS] EXAMINATION, APRIL/MAY 2020

(PVT/SDE)

M.A. Sanskrit Sahitya—Second Semester

SKT 2C 06—POST DHVANI POETICS—I

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

Part B*Alankarasarvasva of Ruyyaka (Bhumika and 20 selected Alankaras only)**Answers should be written in Sanskrit using Devanagari script.*I. Write short answers for any *four* of the following :

अधोनिर्दिष्टेषु चतुर्णां उत्तरं लिखत :

- 1 केन व्यापारस्य प्राधान्यं समर्थितम् । कस्मात् ।
- 2 केवलमुक्तिवैचित्र्यजीवितं काव्यम् इति कुत्र केन कथितम् ।
- 3 विशेषोक्तिं यथाग्रन्थं सोदाहरणं लक्षयत ।
- 4 सोदाहरणं अपह्नुत्यलङ्कारं उपपादयत ।
- 5 व्यतिरेकालङ्कारं सोदाहरणं लक्षयत ।
- 6 असंभृतं मण्डनमङ्गयष्टेरनासवारख्यं करणं मदस्य ।
कामस्य पुष्पव्यतिरिक्तमलं बाल्यात्परं साथ वयः प्रपेदे ॥
इत्यत्र सलक्षणं अलङ्कारं निर्दिशत ।
- 7 इन्दुः किं क्व कलङ्कः सरसिजमेतत् किमम्ब कुत्र गतम् ।
ललितसविलासवचनैर्मुखमिति हरिणाक्षि निश्चितं परतः ॥
सलक्षणमलङ्कारं निर्दिशत ।

(4 × 2 = 8 weightage)

Turn over

II. Write short essays on any *four* of the following :

चतुर्णां लघुनिबन्धरूपेण उत्तरं लिखत :

- 8 अलङ्कारस्य मुख्यत्वं प्राचीनालङ्कारिकमतेन उपन्यस्यत ।
- 9 ध्वनिभेदप्रभेदान् यथाग्रन्थं उपपादयत ।
- 10 रुच्यकमतेन परिकरालङ्कारं लक्षयित्वा उदाहरत ।
- 11 वक्रोक्तिः ।
- 12 अनन्वयालङ्कारं सोदाहरणं लक्षयत ।
- 13 परिणामालङ्कारं सोदाहरणं लक्षयत ।
- 14 विनोक्तिं लक्षयित्वा उदाहरत ।

(4 × 3 = 12 weightage)

III. Write essay on any *two* of the following :

द्वे उपन्यस्यत :

- 15 रुच्यकस्य काव्यशास्त्रपरिचयं भूमिकामनुसृत्य निरूपयत ।
- 16 निदर्शनालङ्कारं सोदाहरणं विशदयत ।
- 17 विशेषोक्तिविभावनालङ्कारौ भेदप्रतिपादनपूर्वं लक्षयत ।
- 18 संसृष्टिसङ्करालङ्कारौ सभेदं सोदाहरणं विशदयत ।

(2 × 5 = 10 weightage)

M.A. (PREVIOUS) DEGREE [CBCSS] EXAMINATION, APRIL/MAY 2020

(PVT/SDE)

M.A. Sanskrit Sahitya—Second Semester

SKT 2C 05—DHVANI THEORY—I

(2019 Admissions)

Part A

	DD	MM	YEAR					
Date of Examination :	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	FN/AN
	Time : 15 Minutes				Total No. of Questions : 20			

INSTRUCTIONS TO THE CANDIDATE

1. This Question Paper carries Multiple Choice Questions from 1 to 20.
2. Immediately after the commencement of the examination, the candidate should check that the question paper supplied to him/her contains all the 20 questions in serial order.
3. Write the Name, Register Number and the Date of Examination in the space provided.
4. Each question is provided with choices having one correct answer. Choose the correct answer and write it in the main answer book.
5. Candidate should handover this Question paper to the invigilator after 15 minutes and before receiving the question paper for Part B Examination.

SKT 2C 05—DHVANI THEORY—I

Part A

Multiple Choice Questions :

1. ध्वन्यालोकस्य व्याख्यानम् किम् ?

(लोचनम्, आलोचनम्, आलोकम्)

2. ध्वन्यालोकस्य अपरं नाम किम् ?

(हृदयालोकः, चन्द्रालोकः, सहृदयालोकः)

3. तस्मात् प्रवादमात्रं _____ ।

(रीतिः, ध्वनिः, रसः)

4. काव्यस्यात्मा कः ?

(ध्वनिः, औचित्यं, अनमानं)

5. _____ प्रीतये तत्स्वरूपम् ?

(देवतामनः, सहृदयमनः, काव्यलोकः)

6. वाच्यप्रतीयमानाख्यौ भेदौ कस्य ?

(लक्षणायाः, रसस्य, प्रतीयमानार्थस्य)

7. न हि दीपशिखामन्तरेण _____ संभवति ?

(प्रकाशः, आलोकः, रूपः)

8. "सुवर्णपुष्पां ..." इति श्लोकः कस्य ध्वनिभेदस्योदाहरणं भवति ?

(अविवक्षितवाच्यस्य, विवक्षितान्यपरवाच्यस्य, असंलक्ष्यक्रमव्यंग्यस्य)

9. उपचारमात्रं तु _____ ?
(भक्तिः, व्यक्तिः, अभिधा)
10. तस्मादंगत्वेन च _____ अलंकारता ?
(रसादीनां, विभावस्य, संचारिभावस्य)
11. ध्वनिलक्षणकारिकायां उपसर्जनीकृतः इत्यस्य पदस्य कोऽर्थः ?
(प्रतीतिविषयीकृतः, गौणीकृतः, अलंकृतः)
12. वैयाकरणानुसारं ध्वनिशब्दस्य "ध्वननं ध्वनिः" इत्यनेन को विवक्षितः ?
(वाच्यवाचकौ, व्यंग्यार्थः, व्यंजनाव्यापारः)
13. ते स्वहृदयसंवादभाजः _____ ?
(वैयाकरणाः, सांख्याः, सहृदयाः)
14. "रविसंक्रान्तसौभाग्यस्तुषरावृतमण्डलः" इति कस्योदाहरणं भवति ?
(अर्थान्तरसंक्रमितवाच्यस्य, अन्त्यन्ततिरस्कृतवाच्यस्य, प्रतीयमानस्य)
15. "काव्ये तस्मिन्नलंकारो रसादिरिति मे मतिः" । मे इति कः ?
(अभिनवगुप्तः, मम्मटः, ध्वनिकारः)
16. अभिनवभारती कस्य ग्रन्थस्य व्याख्यानः भवति ?
(ध्वन्यालोकस्य, नाट्यशास्त्रस्य, काव्यप्रकाशस्य)
17. अभिनवगुप्तप्रणीतं ध्वन्यालोकव्याख्यानं भवति _____ ?
(रसभारती, अभिनवभारती, लोचनम्)

18. "सहृदयमनः प्रीतये तत्स्वरूपम्" तत् इति किम् ?

(रसः, रीतिः, ध्वनिः)

19. ध्वनिकारः कः ?

(अभिनवगुप्तः, भरतः, आनन्दवर्धनः)

20. लोचनं ध्वन्यालोकस्य _____ भवति ?

(भाष्यं, व्याख्यानं, वृत्तिः)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

M.A. (PREVIOUS) DEGREE [CBCSS] EXAMINATION, APRIL/MAY 2020
(PVT/SDE)

M.A. Sanskrit Sahitya—Second Semester

SKT 2C 05—DHVANI THEORY—I

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

Part B

Dhvanyaloka (Chapter I with Locana and Chapter II)

Answers should be written in Sanskrit using Devanagari script.

I. Explain any two Karikas :

कारिकाद्वयं विशदयत :

- 1 सरस्वती स्वादु तदर्थवस्त निष्यन्दमाना महतां कवीनाम् ।
अलोकसामान्यमभिव्यनक्ति परिस्फुरन्तं प्रतिभाविशेषम् ॥
- 2 मुख्यां वृत्तिं परित्यज्य गुणवृत्त्यार्थदर्शनम् ।
यदुद्दिश्य फलं तत्र शब्दो नैव स्खलदगतिः ॥
- 3 रसभावतादाभासतत्प्रशान्त्यादिरक्रमः ।
ध्वनेरात्माङ्गिभावेन भासमानो व्यवस्थितः ॥
- 4 ध्वन्यात्मभूते शङ्करे यमकादिनिबन्धनम् ।
शक्तावपि प्रमादित्वं विप्रलम्भे विशेषतः ॥

(2 × 2 = 4 weightage)

II. Illustrate any two examples of the following :

द्वयोः लघुटिप्पणीः लिखत :

- 5 परार्थे यः पीडामनुभवति भङ्गेऽपि मधुरः
यदीयः सर्वेषामिह खलु विकारोप्यभिमतः ।
न सम्प्राप्तो वृद्धिं यदि स भ्रमक्षेत्रपतितः
किमिक्षोर्दोषोसौ न पुनरगुणायाः मरुभुवः ॥

Turn over

- 6 श्वश्रूत्र निमज्जति अत्राह दिवसके प्रलोक्य ।
मा पथिक रात्र्यन्ध शय्यायामावयोर्माङ्क्षीः ॥
- 7 स्निग्धश्यामलकान्तिलितवियतो वेल्लद्धलाकाः घनाः
वाताः शिकरिणः पयोदसुहृदामानन्दकेकाः कलाः ।
कामं सन्तु दृढं कठोरहृदयो रामोऽस्मि सर्वे सहे
वैदेही त कथं भविष्यति ह हा हा देवि धीरा भव ॥
- 8 एवंवादिनि देवर्षी पाशर्वे पितुरधोमुखी ।
लीलाकमलपत्राणि गणयामास पार्वती ॥

(2 × 2 = 4 weightage)

III. Write short essays on any *four* of the following :

चतुर्णां लघूपन्यासं लिखत :

- 9 अभाववादिनः ।
10 अविवक्षितवाच्यध्वनिः ।
11 आन्नदवर्धनाचार्यः ।
12 गुणाः ।
13 संलक्ष्यक्रमध्वनिः ।
14 लोचनव्याख्यानम् ।
15 सहृदयलक्षणम् ।

(4 × 3 = 12 weightage)

IV. Write essay on any *two* of the following :

द्वे उपन्यस्यत :

- 16 ध्वनिं यथाग्रन्थं लक्षयित्वा सविस्तरं व्याख्यात ।
17 भाक्तमाहुस्तमन्ये । उपन्यस्य निराकुरुत ।
18 अपृथग्यत्ननिर्वर्त्यः सोलङ्कारो ध्वनौ मतः । सोदाहरणं समर्थयत ।
19 रसध्वनेः रसवदलङ्कारस्य च विषयभेदं विशदयत ।

(2 × 5 = 10 weightage)

**SECOND SEMESTER M.A. DEGREE (REGULAR/SUPPLEMENTARY)
EXAMINATION, APRIL 2021**

(CBCSS)

Sanskrit Sahitya Special

SKT 2C 08—DRAMATURGY

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

General Instructions

1. *In cases where choices are provided, students can attend all questions in each Section/Part.*
2. *The minimum number of questions to be attended from the Section/Part shall remain the same.*
3. *There will be an overall ceiling for each Section/Part that is equivalent to the maximum weightage of the Section/Part.*

Natyasastra chapter VI with Abhinavabharati and Dasarupaka chapters I and II.

Answers should be written in Sanskrit using Devanagari script.

Part I

I. Write short note on any *three* :

त्रयाणां लघुटिप्पणीः लिखत :

- 1 रसदैवतानां नामानि लिखत ।
- 2 का नाम वृत्तयः ।
- 3 व्यभिचारीभावाः के ।
- 4 किं नाम निरुक्तम् ।
- 5 गानस्य भेदान् लिखत ।

(3 × 2 = 6 weightage)

II. Write short essays on any *three* :

त्रयाणां लघूपन्यासं लिखत :

- 6 शृङ्गाररसस्वरूपं विशदयत ।
- 7 चित्रतुरगन्यायमुपपादयत ।

Turn over

- 8 रससूत्रविषये भट्टनायकमतं किम् ।
- 9 शान्तरसमधिकृत्य उपपादयत ।
- 10 अभिव्यक्तिवादं विशदयत ।

(3 × 3 = 9 weightage)

III. Write an essay on any *one* :

एकमधिकृत्य उपन्यस्यत :

- 11 नाट्यसंग्रहमधिकृत्य विशदयत
अथवा
- 12 रसविधान् तदपसरणमार्गान् च विशदयत ।

(1 × 5 = 5 weightage)

Part II

IV. Write short note on any *one* of the following :

एकं लघुटिप्पणीं लिखत :

- 13 अर्थोपक्षेपकाः के ।
- 14 नायकभेदान् लिखत ।

(1 × 2 = 2 weightage)

V. Write short essays on any *one* of the following :

एकमधिकृत्य लघूपन्यासं लिखत :

- 15 सन्ध्यङ्गानां प्रयोजनानि कानि ।
- 16 नायिकभेदाः ।

(1 × 3 = 3 weightage)

VI. Write essay on any *one* of the following :

एकमधिकृत्य उपन्यस्यत :

- 17 पञ्च सन्धीनधिकृत्य विशदयत ।
अथवा
- 18 अर्थप्रकृतीः, अवस्थाः च अधिकृत्य लिखत ।

(1 × 5 = 5 weightage)

**SECOND SEMESTER M.A. DEGREE (REGULAR/SUPPLEMENTARY)
EXAMINATION, APRIL 2021**

(CBCSS)

Sanskrit Sahitya Special

SKT 2C 07—NYAYA AND VYAKARANA-II

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

General Instructions

1. *In cases where choices are provided, students can attend all questions in each Section / Part.*
2. *The minimum number of questions to be attended from the Section / Part shall remain the same.*
3. *There will be an overall ceiling for each Section / Part that is equivalent to the maximum weightage of the Section / Part.*
 1. *Nyayasiddhantamuktavali* of Visvanathapananana (Sabdakhanda only).
 2. *Mahabhasya* of Patanjali (Paspasahnika only).

Answers should be written in Sanskrit using Devanagari script.

Part I

I. Answer in one or two sentences of any two :

वाक्येन वाक्यद्वयाभ्यां वा द्वौ उत्तरयत :

- 1 संख्याभिधानयोग्यत्वं नाम किम् ।
- 2 आसुढवानरः इत्यत्र कथं शाब्दबोधः ।
- 3 जात्याकृतिविशिष्टव्यक्तौ शक्तिरिति केषां मतम् ।
- 4 का नाम योग्यता ।

(2 × 2 = 4 weightage)

II. Write short essays on any two :

द्वयोः लघूपन्यासं लिखत :

- 5 शाब्दबोधप्रकारं विवृणुत ।
- 6 पदस्य चातुर्विध्यं सोदाहरणं विशदयत ।

Turn over

7 जाती शक्तिग्रहमुपपाद्य निराकुरुत ।

8 व्यवहारात् शाब्दबोधः ।

(2 × 3 = 6 weightage)

III. Write an essay on any *one* :

एकमधिकृत्य उपन्यस्यत :

9 लक्षणां सप्रभेदं प्रतिपादयत ।

10 वाक्यार्थज्ञानहेतवः के । विशदयत ।

(1 × 5 = 5 weightage)

Part II

IV. Answer in one or two sentences of any *two* :

वाक्येन वाक्यद्वयाभ्यां वा द्वौ उत्तरयत :

11 चत्वारी शृङ्गाः । के ।

12 ऊहः खल्वपि । विशदयत ।

13 भ्राजा नाम श्लोकाः । अस्य अर्थं विशदयत ।

14 यदधीतमविज्ञातम् । श्लोकमिमं व्याख्यात ।

(2 × 2 = 4 weightage)

V. Write short essays on any *two* :

द्वयोः लघूपन्यासं लिखत :

15 भाष्यमते को नाम ध्वनिः ।

16 वृद्धिशब्दस्यार्थः ।

17 धर्मनियमः कः । व्याख्यात ।

18 व्याकरणाध्ययने ज्यायान् मार्गः कः इति विशदयत ।

(2 × 3 = 6 weightage)

VI. Write an essay on any *one* of the following :

एकमधिकृत्य उपन्यस्यत :

19 व्याकरणस्य आनुषङ्गिकाणि प्रयोजनानि कानि ।

20 महाभाष्ये व्याख्यानशैलीमधिकृत्य उपन्यस्यत ।

(1 × 5 = 5 weightage)

**SECOND SEMESTER M.A. DEGREE (REGULAR/SUPPLEMENTARY)
EXAMINATION, APRIL 2021**

(CBCSS)

Sanskrit Sahitya Special

SKT 2C 06—POST DHVANI POETICS-I

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

General Instructions

1. *In cases where choices are provided, students can attend all questions in each Section / Part.*
2. *The minimum number of questions to be attended from the Section / Part shall remain the same.*
3. *There will be an overall ceiling for each Section / Part that is equivalent to the maximum weightage of the Section / Part.*

*Alankarasarvasva of Ruyyaka (Bhumika and 20 selected Alankaras only)
Answers should be written in Sanskrit using Devanagari script.*

Part A

- I. Write short answers for any four of the following :

अधोनिर्दिष्टेषु चतुर्णां उत्तरं लिखत :

- 1 तस्माद्द्वयङ्ग्य एव वाक्यार्थीभूतः काव्यजीवितम् ।
- 2 केवलमुक्तिवैचित्र्यजीवितं काव्यम्, न व्यङ्ग्यार्थजीवितमिति तदीयं दर्शनं व्यवस्थितम् ।
- 3 यमकालङ्कारं लक्षयित्वा उदाहरत ।
- 4 सोदाहरणं परिणामालङ्कारम् उपपादयत ।
- 5 निदर्शनालङ्कारं लक्षयत ।
- 6 खमिव जलं जलमिव खं हेसश्चन्द्र इव चन्द्र इव हंसः ।
कुमुदाकारास्तारास्ताराकाराणि कुमुदाणि ॥ इत्यत्र सलक्षणं अलङ्कारं निर्दिशत ।
- 7 पशुपतिरपि तान्यहानि कृच्छ्रादगमयदद्विसुतासमागमोत्कः ।

कमपरमवशं न विप्रकुर्युविभूमपि तं यदमी स्पृशन्ति भावाः । इत्यत्र सलक्षणमलङ्कारं निर्दिशत ।

(4 × 2 = 8 weightage)

Turn over

Part B

II. Write short essays on any *four* of the following :

चतुर्णां लघुनिबन्धरूपेण उत्तरं लिखत । :

- 8 प्राचिनालङ्कारिकाणां काव्यसौन्दर्यविषयकं मतमुपन्यस्यत ।
- 9 ध्वनिकारमतेन ध्वनेः मुख्यभेदप्रभेदान् लिखत ।
- 10 रुच्यकमतेन वक्रोक्तिं लक्षयित्वा उदाहरत ।
- 11 भ्रान्तिमदलङ्कारः ।
- 12 अनन्वयालङ्कारः ।
- 13 संसृष्टिसङ्करौ लक्षयत ।
- 14 विनोक्तिं लक्षयित्वा उदाहरत ।

(4 × 3 = 12 weightage)

Part C

III. Write essay on any *two* of the following :

द्वे उपन्यस्यत :

- 15 अलङ्कारसर्वस्वभूमिकां संक्षिप्य लिखत ।
- 16 अपहृत्यलङ्कारं सप्रभेदं विशदयत ।
- 17 विभावनाविशेषोक्तयलङ्कारौ लक्षयित्वा भेदं प्रदर्शयत ।
- 18 उल्लेखालङ्कारं सोदाहरणं विशदयत ।

(2 × 5 = 10 weightage)

**SECOND SEMESTER M.A. DEGREE (REGULAR/SUPPLEMENTARY)
EXAMINATION, APRIL 2021**

(CBCSS)

Sanskrit Sahitya Special

SKT 2C 05—DHVANI THEORY-I

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

General Instructions

1. *In cases where choices are provided, students can attend all questions in each Section / Part.*
2. *The minimum number of questions to be attended from the Section / Part shall remain the same.*
3. *There will be an overall ceiling for each Section / Part that is equivalent to the maximum weightage of the Section / Part.*

Dhvanyaloka (Chapter I with Locana and Chapter II)
Answers should be written in Sanskrit using Devanagari script.

I. Explain any two Karikas :

कारिकाद्वयं विशदयत :

- 1 प्रतीयमानं पुनरन्यदेव वस्त्वस्ति वाणीषु महाकवीनाम् ।
यत्तत्प्रसिद्धावयवातिरिक्तं विभाति लावण्यमिवाङ्गनासु ॥
- 2 यथा पदार्थद्वारेण वाक्यार्थः सम्प्रतीयते ।
वाच्यार्थपूर्विका तद्वत्प्रतिपत्तस्य वस्तुनः ॥
- 3 शृङ्गारे विप्रलम्भाख्ये करुणे च प्रकर्षवत् ।
माधुर्यमाद्र्द्रतां याति यतस्तत्राधिकं मनः ॥
- 4 रसाक्षिप्ततया यस्य बन्धः शक्यक्रियो भवेत् ।
अपृथग्यत्ननिर्वर्त्यः सोलङ्कारो ध्वनौ मतः ॥

(2 × 2 = 4 weightage)

Turn over

II. Illustrate any *two* examples of the following :

द्वयोः लघुटिप्पणीः लिखत । :

- 5 कस्य वा न भवति रोषो दृष्ट्वा प्रियायाः सव्रणमधरम् ।
सभ्रमरपदूमाघ्राणशीले वारितवामे सहस्वेदानीम् ॥
- 6 सुवर्णपुष्पां पृथिवीं चिन्वन्ति पुरुषास्त्रयः ।
शूरश्च कृतविद्यश्च यश्च जानाति सेवितुम् ॥
- 7 रविसंक्रान्तसौभाग्यस्तुषारावृतमण्डलः ।
निः श्वासान्ध इवादर्शश्चन्द्रमा न प्रकाशते ॥
- 8 वत्से मा गा विषादं श्वसनमुरुजवं सन्त्यजोर्ध्वप्रवृत्तं
कम्पः क वा गुरुस्ते भवतु बलभिदा जम्भितेनात्रं याहि ।
प्रत्याख्यानं सुराणामिति भयशमनच्छद्मना कारयित्वा
यस्मै लक्ष्मीमदादवः स दहतु दुरितं मन्थमूढां पयोधिः ॥

(2 × 2 = 4 weightage)

III. Write short essays on any *four* of the following :

चतुर्णां लघूपन्यासं लिखत । :

- 9 भाक्तवादनिरासः ।
- 10 अभिधामूलध्वनिः ।
- 11 लोचनव्याख्यानम् ।
- 12 माधुर्यगुणः ।
- 13 अर्थशक्तिमूलध्वनिः ।
- 14 अभिव्यक्तिवादः ।
- 15 श्लेषः ।

(4 × 3 = 12 weightage)

IV. Write essay on any *two* of the following :

द्वे उपन्यस्यत :

- 16 ध्वनिलक्षणकारिकां सविस्तरं व्याख्यात ।
- 17 ध्वन्यभाववादमुपन्यस्य निराकुरुत ।
- 18 रसध्वनिविषये आनन्दवर्धनमतं प्रतिपादयत ।
- 19 रसध्वनौ अलङ्कारनिवेशनप्रकारं यथाग्रन्थं उपपादयत ।

(2 × 5 = 10 weightage)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT